

РЕШЕНИЕ

№ 764

гр. Добрич, 25.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ДОБРИЧ, IV СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Георги К. Пашалиев

при участието на секретаря Криста Ст. Кирова
като разгледа докладваното от Георги К. Пашалиев Гражданско дело № 20213230103558 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. от ГПК.

Образувано е по искова молба на „Силк-Газ БГ“ ООД, с ЕИК 200491658, със седалище и адрес: ***, срещу „Фактор - П“ ЕООД, със седалище и адрес на управление: ***, с ЕИК 124610600, с която се иска ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 3069, 91 лева, получена без основание на 29.09.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 18.11.2021 г., до плащане на задължението.

В исковата молба се твърди, че страните са сключили договор за транспортни услуги, по силата на който ищецът е възложил извършване на транспортни услуги на ответника – транспорт на царевица от с. Спасово до гр. Варна и от с. Дропла до гр. Варна. За извършения транспорт е била издадена фактура с № 1000008081/20.09.2021 г., с падеж 26.09.2021 г. Сочи се, че ищецът е превел дължимата сума по фактурата, в размер на 3069, 91 лева, на 26.06.2012 г., по банковата сметка на ответника. Заявява се, че на 29.09.2021 г. същата сума е преведена на ответника отново, но погрешно, като е дублирано плащането по горепосочената фактура. Излагат се твърдения, че е била отправена покана до ответното дружество за връщане на сумата, но същата до подаване на исковата молба не е била погасена.

Иска се ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 3069, 91 лева, получена без основание на 29.09.2021 г., ведно със законната

лихва от датата на подаване на исковата молба – 18.11.2021 г., до плащане на задължението. Претендират се разноси.

В съдебно заседание ищцовото дружество се представлява от процесуалния представител – адвокат С.Х.. Същата заявява, че поддържа иска, като излага аргументи за основателността му, сходни с изложените в исковата молба.

В законоустановения едномесечен срок е постъпил отговор от ответника. Излагат се твърдения, че в банковата сметка на ответника постъпват множество плащания. С това обстоятелство се обяснява, че дори да е постъпило второ плащане по процесната фактура, то няма как да бъде забелязано. Оспорва се твърдението, че дружеството не е получавало покана за връщане на сумата. В тази връзка се сочи, че ответникът не е станал причина за завеждане на делото, поради което не следва да му бъдат възлагани разноси. Прави се и възражение за прихващане с вземания на ответника към ищеца. Соци се, че ищецът дължи на ответника сумата от 68, 32 лева, представляваща остатък по фактура № 2000000076 от 29.10.2010 г. и сумата от 500, 00 лева, представляваща остатък по фактура № 10000000925 от 09.12.2010 г. Отделно се сочи, че ищецът дължи обезщетения за забава върху тези суми, в размер на 71, 03 лева, за периода от 30.10.2010 г. до 10.12.2021 г. и в размер на 514, 04 лева, за периода от 10.12.2010 г. до 10.12.2021 г.

Иска се претенцията на ищеца да бъде отхвърлена. В условията на евентуалност, ако бъде приета за основателна, се иска да бъде извършено прихващане с дължимите от ищеца суми до размера на по-малката от тях. Претендират се разноси.

Пред първоинстанционния съд се представлява от адвокат В.Г.. Последната пледира за уважаване на възражението за прихващане. Изтъква също, че ответното дружество не е получавало покана за връщане на сумата, поради което не е станало повод за образуване на делото.

Съдът, като взе предвид доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Съдът е сезиран с иск с правна квалификация по чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД.

В тежест на ищеца е да докаже, че е превел на ответника сумата от 3069, 91 лева. Ответникът от своя страна следва да докаже, че сумата е преведена на годно правно основание.

Съдът е сезиран и с евентуално възражение за прихващане с правно основание по чл. 103, ал. 1 от ЗЗД вр. с чл. 372, ал. 1 от ТЗ и във вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

По възражението за прихващане, с правно основание по чл. 103, ал. 1 от ЗЗД вр. с чл. 372, ал. 1 от ТЗ, е в тежест на ответника да докаже, че между

страните са били сключени договор за превоз на слънчоглед от 27.10.2010 г. и договори за превоз на слънчоглед и пшеница в периода от 17.11.2010 г. до 01.12.2010 г.; че е изпълнил задължението си да превози стоката, съгласно договорите; настъпила изискуемост на вземането за превозната цена по всеки от договорите.

По възражението за прихващане, с правно основание по чл. 103, ал. 1 от ЗЗД вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, е в тежест на ответника да докаже съществуването на главен паричен дълг, падеж на главното задължение и размер на вземането за мораторна лихва.

По делото не се спори, а и от приложената Фактура № 1000008081/20.09.2021 г. и опис се установява, че на 15.09.2021 г. и на 16.09.2021 г. са извършени превози на царевица, съответно от с. Спасово до град Варна и от с. Дропла до град Варна (л. 7 и 8). Ответното дружество е транспортирало общо 202, 98 тона царевица по поръчка на ищеца. Видно от фактурата, цената на извършения превоз възлиза на 3069, 91 лева. В счетоводния документ е посочено, че плащането трябва да бъде извършено на следната банкова сметка: IBAN *****

Приложени са две преводни нареждания от 21.09.2021 г. и от 29.09.2021 г. (л. 9 и 10). От двата документа се извежда, че ищецът е превел на ответника два пъти сумата от 3069, 91 лева. Като основание за първия превод е посочено „8081/20.09.2021 г.“, а за втория „ф. 1000008081/20.09.2021 г.“.

Ответникът представи две фактури с № 2000000076/29.10.2010 г. и с № 10000000925/09.12.2010 г., по които получател е ищецът, а ответникът е доставчик (л. 31 и 33). Първата е на стойност 1068, 32 лева и е издадена за „извършен транспорт по опис с тов. авт. **** Втората е на стойност 4811, 34 лева и е издадена за „извършен транспорт по опис“.

В хода на производството бе изготвена съдебно-икономическа експертиза. От заключението се установи, че по счетоводни данни на ищеца са извършени два превода към ответника на 21.09.2021 г. и на 29.09.2021 г., като два пъти му е изпратена сума в размер на 3069, 91 лева. След справка в счетоводството на ответника вещото лице е установило, че сумата от 3069, 91 лева е постъпила два пъти по сметка на ответното дружество.

Според експерта счетоводството на ответника е било водено редовно през 2010 г. и 2021 г. по отношение счетоводното отчитане на процесните фактури от 2010 г. и 2011 г. По счетоводни данни на ответника е налице остатъчно задължение на ищеца към ответника по тези фактури в размер на 568, 32 лева. Вещото лице не е дало отговор дали счетоводството на ищеца по отношение на фактурите е било водено редовно през 2010 г. и 2011 г. поради изтекъл срок за съхранение по чл. 12, ал. 1 от ЗСч.

Експертът е изчислил, че обезщетението за забава върху всяко от двете вземания, считано от деня, следващ датата на издаване на фактурите, до датата на подаване на писмения отговор – 10.01.2022 г., възлиза общо на 642,

67 лева.

Заклучението е изготвено от лице с необходимата квалификация и в пълнота отговаря на поставените задачи. Поради тази причина съдът го възприема при формиране на фактическите си изводи.

По делото бяха разпитани свидетелите Б.М.и С.П.

Първият е *** при ищцовото дружество. При разпита си обясни, че страните са в търговски взаимоотношения. Лично е констатирал, след връщането си от отпуск, че ищцовото дружество два пъти е превело една и съща сума на ответника. Твърди, че управителят на ищцовото дружество – С. Д., е водила разговори за връщане на надвнесената сума, но ответникът не я е върнал до първи март. Преведена е неопределена сума, без да е уточнено какво се плаща с нея.

Свидетелят С. П. е „***т“ в ответното дружество. Същият разказа, че през октомври/ноември 2010 г. между двете дружества е имало сключен устен договор за превоз на зърно от Република България до Румъния (гр. Добрич - Констанца), при цена от девет евро за тон и двадесет евро за тон. Свидетелят заяви, че уговорката е била плащането на дължимите суми да се извърши до пет дни след издаване на фактурите. Според свидетеля, по една от фактурите е останала за плащане сума в размер на 500, 00 лева. Същият потвърди, че управителят на ищцовото дружество – С. Д., му се е обадила и го е уведомила за надвнесената сума. Уверил я е, че сумата ще бъде върната след като провери задълженията им от 2010 г.

Съдът приема показанията на свидетелите в цялост. Същите са ясни и кореспондират с останалата част от доказателствата по делото, поради което следва да бъдат използвани при формиране на фактическите изводи.

От приложените платежни нареждания и заключението по съдебно-икономическата експертиза се установи по категоричен начин, че ищцовото дружество е превело на ответника два пъти сумата от 3069, 91 лева, дължима по Фактура № 1000008081/20.09.2021 г. Този факт не се оспорва и от ответната страна, чиято защита се концентрира около твърдението, че ищецът не е изпратил покана за връщане на сумата, поради което ответникът не е станал причина за образуване на делото. Освен това се твърди, че ответникът има вземания срещу ответника, с които следва да бъде направено прихващане.

Доколкото ответната страна не доказва, че преводът на сумата от 3069, 91 лева от 29.09.2021 г. е извършен на годно правно основание, може да бъде направен категоричен извод за плащането на процесната сума при начална липса на основание.

Ето защо, претенцията на „Силк-Газ БГ“ ООД срещу „Фактор-П“ ЕООД, с който се иска ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 3069, 91 лева, получена без основание на 29.09.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 18.11.2021 г., до плащане на задължението, следва да бъде уважен.

Възражението на ответната страна, че не е станала причина за образуване на делото е неоснователно. Задължението за връщане на даденото при начална липса на основание по чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД е безсрочно. От безсрочния характер на задължението следва, че давността за погасяването му ще започне да тече от момента на неговото възникване, а не от падежа. В конкретния случай реституционното задължение за ответника е възникнало с получаване на сумата на 29.09.2021 г., когато е започнала да тече и давността за погасяването му.

Съгласно чл. 69, ал. 1 от ГПК „кредиторът може да иска изпълнението му веднага с настъпване на задължението“. За да изпадне в забава обаче е необходимо ищецът да го покани да изпълни задължението за връщане на даденото без основание – чл. 84, ал. 2 от ЗЗД. Законодателят не е въвел изисквания към формата на поканата за плащане на сумата. Може да бъде направена устно или писмено. От показанията на служителя на ответното дружество - С. П., се установи, че такава покана за връщане на процесната сума е била отправена до него устно по телефона. Същият ясно заяви, че управителят на ищцовото дружество е провел телефонен разговор с него, в който той е потвърдил получаването на сумата по сметка на ответника и е изразил готовност за връщането ѝ след приспадане на стари задължения на „Силк-Газ БГ“ ООД. След като до подаване на исковата молба процесната сума не е била върната, то не може да бъде приета за правилна и обоснована тезата на ответното дружество, че не е станало причина за образуване на делото. На още по-силно основание възражението на ответника се опровергава от продължаващото му бездействие за връщане на сумата след подаване на исковата молба, която е с характер на покана за връщане на сумата от 3069, 91 лева.

Възражението на ответника за прихващане на главното вземане със сумата от 68, 32 лева, представляваща остатък по фактура № 2000000076 от 29.10.2010 г.; сумата от 500, 00 лева, представляваща остатък по фактура № 10000000925 от 09.12.2010 г. (дължими суми по сключени договор за превоз на слънчоглед от 27.10.2010 г. и договори за превоз на слънчоглед и пшеница в периода от 17.11.2010 г. до 01.12.2010 г.) и с обезщетения за забава върху тези суми, в размер на 71, 03 лева, за периода от 30.10.2010 г. до 10.12.2021 г. и в размер на 514, 04 лева, за периода от 10.12.2010 г. до 10.12.2021 г., също е неоснователно.

Ответникът не доказва основанията, от които произтичат вземанията, с които желае да бъде извършена компенсацията. От съвкупния анализ на фактури с № 2000000076/29.10.2010 г. и с № 10000000925/09.12.2010 г., показанията на свидетеля С.П.и опис (стр. след приложената експертиза), не може да бъде направен еднозначен извод за момента на сключването им; за вида на превозваната стока; за цената; за срока, в който е следвало да бъдат извършени превозите; за момента на плащане на транспортната услуга. Единствено се установи, че превозите е следвало да бъдат извършени от Република България до Румъния. Но, предвид спецификата на търговските

отношения между страните, приложените доказателства не установяват с категоричност наличието на твърдените облигационни правоотношения. Не е доказано и изпълнението на ответника по договорите.

Дори основанието за плащане на сумите по двете фактури да бе доказано възражението за прихващане подлежи на отхвърляне, защото активните вземания са погасени по давност, в какъвто смисъл е възражението на ищеца. Според ответника, падежът на вземанията по двете фактури е настъпил в деня, следващ издаването на фактурите, а според свидетеля П. пет дни след издаването на фактурите. Така, на основание чл. 114, ал. 1 от ЗЗД, давността за вземанията по двете фактури е започнала да тече най-късно на 14.12.2010 г. Доколкото се прилага общата петгодишна давност по чл. 110 от ЗЗД, може да бъде направен извод, че вземанията са били погасени най-късно на 14.12.2015 г.

Ответната страна се позовава на чл. 103, ал. 2 от ЗЗД, като счита, че прихващането между процесните вземания може да бъде извършено, независимо, че активните вземания са погасени по давност. В конкретния случай тази разпоредба не може да намери приложение, тъй като пасивното вземане на ищеца е възникнало на 29.09.2021 г., много след изтичане на давността за активните вземания. А фактическият състав на чл. 103, ал. 2 от ЗЗД предполага пасивното вземане да е съществувало и компенсацията между насрещните задължения да е била възможна преди изтичане на давността на активното вземане.

С оглед на всичко изложено, възражението за прихващане по чл. 103, ал. 1 от ЗЗД вр. с чл. 372, ал. 1 от ТЗ и във вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, направено от ответника, се явява неоснователно.

При отхвърляне на възражението за прихващане съдът не дължи произнасяне в диспозитива. В този смисъл е т. 2 от Тълкувателно решение по тълкувателно дело № 2 по описа за 2020 г. на ОСГТК на ВКС - „По възражението за прихващане съдът се произнася в диспозитива на решението само когато възражението е основателно“.

По отношение на разноските:

При този изход на спора, в полза на ищеца се поражда правото да му бъдат заплатени направените разноски, съразмерно на уважената част от претенциите.

Ищецът е представил списък по чл. 80 от ГПК. В настоящата инстанция е направил разноски в размер на 732, 80 лева (адвокатско възнаграждение в размер на 400, 00 лева; държавна такса в размер на 122, 80 лева; депозит за СИЕ в размер общо на 210, 00 лева).

В съответствие с правилото на чл. 78, ал. 1 от ГПК в тежест на ответника следва да бъдат възложени разноски за първоинстанционното производство в размер на 732, 80 лева.

При тези мотиви, Районен съд Добрич

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Фактор-П“ ЕООД, със седалище и адрес на управление: гр. ***, с ЕИК 124610600, да заплати на „Силк-Газ БГ“ ООД, с ЕИК 200491658, със седалище и адрес: ***, на основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, сумата от 3069, 91 лева, получена без основание на 29.09.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 18.11.2021 г., до окончателно плащане на задължението.

ОСЪЖДА „Фактор-П“ ЕООД, със седалище и адрес на управление: гр. *** с ЕИК 124610600, да заплати на „Силк-Газ БГ“ ООД, с ЕИК 200491658, със седалище и адрес: *** сумата от 732, 80 лева – разноски по гр.д. № 3558/2021 г. на Районен съд Добрич.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд Добрич, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните, което обстоятелство изрично да се удостовери в отрязъците от съобщенията.

Съдия при Районен съд – Добрич: _____